

۲۴۵۷۷۷۷

ابطال وجه التزام ناعادلانه

www.ketab.ir

مؤلف: محمد ملکان

سرشناسه	:	ملکان، محمد، ۱۳۶۰-
عنوان قراردادی	:	ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	:	ابطال وجه التزام ناعادلانه/ مولف محمد ملکان.
مشخصات نشر	:	فردیس: انتشارات ایما، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	:	۱۸۱ ص: ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
شابک	:	978-622-98229-1-3
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۱۶۹ - ۱۷۳.
موضوع	:	وجه التزام-- ایران
موضوع	:	Liquidated damages-- Iran
موضوع	:	خسارت تأخیر تأدیه -- ایران
موضوع	:	Late payment damages -- Iran*
موضوع	:	خسارت (فقه)
موضوع	:	Damages (Islamic law)
رده بندی کنگره	:	KMH۷۷۰۵
رده بندی دیویی	:	۳۴۵.۴۶۱۵۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۳۱۴۸۰۵۸
وضعیت رکورد	:	فیا

978-622-98229-1-3	نام کتاب: ابطال وجه التزام ناعادلانه
	نویسنده: محمد ملکان
	ویراستار: امین احمدی
	تصویرگر: فاطمه مقدسی قره چشمه
	چاپ و صحافی: البرز
imade-book.ir	ناشر: ایما
۰۲۶-۳۶۶۳۱۳۹۹	نوبت چاپ: چاپ اول ۱۴۰۰
	شمارگان: ۸۰۰
	قیمت: ۴۰۰۰۰۰ ریال
کلیه حقوق ناشر محفوظ است.	

دیباچه

وجه التزام یا خسارت قراردادی، که نقش مهمی در تعیین خسارت ناشی از نقض تعهدات در نظام‌های حقوقی جهان دارد، توافقی است که طرفین قرارداد توافق می‌کنند که متعهد در صورت عدم اجرای تعهد یا تأخیر مبلغ معینی بپردازد. وجه التزام در حقوق ایران ماهیت خسارت دارد و غیر قابل تغییر توسط قاضی است. اگرچه لزومی به برابری مبلغ مقرر به‌عنوان وجه التزام و خسارات واقعی نیست، لیکن در برخی موارد مبلغ فوق‌گزارف و نامتناسب با خسارت واقعی است، به طوری که تعادل (و نه برابری) عرفی و عقلی بین میزان مبلغ مندرج در قرارداد و خسارت واقعی به‌هیچ‌عنوان وجود ندارد.

به‌عبارتی دیگر، در برخی موارد متعهد (مشروط‌علیه) به‌دلیل وضعیت اقتصادی نامطلوب و شرایط حاکم بر قرارداد، نه‌تنها توانایی بالفعل بلکه توانایی بالقوه پرداخت وجه‌التزام ناعادلانه را ندارد به‌همین دلیل توافق در چنین وضعیتی به امری موهوم مانند است که اجحاف‌آمیز، ناعادلانه و غیرمنصفانه تلقی می‌گردد. در واقع چنین شرطی سلاحی با دو کارکرد

د ■ ابطال وجه التزام ناعادلانه

متفاوت برای دو مقطع زمانی مختلف است؛ در زمان اجرای قرارداد، به عنوان ابزاری برای تضمین اجرای تعهد و تهدید متعهد به ایفای تعهد عمل می‌کند و در زمان نقض قرارداد، برای جبران خسارت ناشی از تخلف و مجازات متعهد متخلف به کار می‌رود.

بارزترین ویژگی وجه التزام در حقوق ایران آن است که با توجه به ماده ۲۳۰ قانون مدنی، دادگاه‌ها به هیچ وجه حق دخل و تصرف در آن را ندارند، گرچه میزان آن ناعادلانه باشد. اما در حقوق انگلیس، هرگاه میزان وجه التزام ناعادلانه باشد، در آن صورت وصف شرط کیفری به خود گرفته و باطل می‌باشد. در چنین مواقعی، زیان دیده فقط استحقاق مطالبه زیان واقعی را خواهد داشت. به نظر می‌رسد امکان ابطال وجه التزام ناعادلانه منطبق با موازین انصاف، عدالت و نظم عمومی است.